

Připomínky k materiálu Ministerstva průmyslu a obchodu

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

14. 11. 2023

Zásadní připomínky k předloženému návrhu

Požadujeme doplnění pojistek proti politickému vlivu na vedení ČTÚ, a to z následujících důvodů:

- Role ČTÚ (dále jen “Úřad”) se příchodem nové evropské legislativy výrazně mění, protože nová agenda se bude zároveň silně dotýkat základních práv občanů. Úřad proto musí pamatovat na to, že do jeho gesce přibudou citlivé problémy s politickým přesahem, na jejichž řešení bude mít předseda zásadní vliv.
- Akt o digitálních službách klade i kvůli nebezpečí politizace Úřadu požadavky na nezávislost národních koordinátorů digitálních služeb: *“Je proto nezbytné zajistit, aby tyto orgány jednaly zcela nezávisle na soukromých a veřejných subjektech, aniž by měly možnost či povinnost vyžadovat nebo přijímat pokyny, a to i od vlády. (...) Nepodléhají žádnému vnějštmu vlivu, ať již přímému, či nepřímému, (...) Členské státy mohou funkcí koordinátora digitálních služeb nebo konkrétními úkoly týkajícími se uplatňování a vymáhání tohoto nařízení pověřit již existující vnitrostátní orgán, pokud tento ustanovený orgán splňuje požadavky stanovené v tomto nařízení, např. ve vztahu k jeho nezávislosti. (...) Mezi opatření za tímto účelem může mimo jiné patřit nemožnost zprostit funkce předsedu nebo členy kolektivního orgánu stávající instituce před skončením jejich funkčního období nebo pouze z toho důvodu, že byla provedena institucionální reforma zahrnující sloučení různých funkcí v rámci jedné instituce, pokud neexistují pravidla zaručující, že toto zproštění funkce neohrozí nezávislost a nestrannost těchto členů.”*
- Důvodová zpráva předkládaného materiálu uvádí, že: *“modernizovat vnitřní členění Úřadu a tedy nahradit dosavadní institut „Rady Úřadu“ je navrhováno zejména s*

ohledem na lepší efektivnost tohoto aparátu,” což je vítáno, nicméně následující věta zamlčuje zásadní fakt: “nově navržen do vedení Úřadu po vzoru například Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže předseda Úřadu a dva místopředsedové, jež jmenuje a odvolává vláda na návrh ministra průmyslu a obchodu”. Předseda ÚOHS je jmenován prezidentem na návrh vlády.

- Požadavky na nezávislost podobné těm v DSA jsou kladeny například na ÚOHS směrnicí Evropského parlamentu a Rady EU [2019/1](#) (ze dne 11. prosince 2018), která byla implementována novelou zákona o ochraně hospodářské soutěže (226/2023 Sb.). Při její implementaci však nebylo třeba upravovat organizaci antimonopolního úřadu, jelikož už předtím evropským standardům odpovídala. Systém ve kterém předsedu úřadu jmenuje prezident na návrh vlády by tak byl přijatelný i pro organizaci ČTÚ.
- [V porovnání se zahraničními regulátory telekomunikačních a mediálních agentur](#) stávající návrh ob stojí, patří však k těm vůbec nejméně politicky odstíněným. V Německu, Rakousku, Španělsku či Itálii buď zákon sleduje model podobný ÚOHS, nebo obsahuje jiný typ pojistek proti politizaci (např. ministr při výběru vázán parlamentním vetem; členové Rady nominováni z poloviny senátem a z poloviny sněmovnou...)
- Rozdělení jmenování mezi více ústavních činitelů není jedinou variantou, jak politickou nezávislost úřadu zvýšit. Lze například změnit i podmínky pro odvolání předsedy a místopředsedů nebo požadovat transparentní výběrová řízení na jejich pozice. V předkládaném návrhu zůstává jedinou takovou pojistkou délka funkčního období, která se nepřekrývá s volebním obdobím, což nepovažujeme za dostatečné.
- Možnosti odvolání předsedy a místopředsedů podle § 107 a § 107a překračují rámec čl. 7 odst. 2 [směrnice](#), který stanoví, že členské státy zajistí, aby ředitel vnitrostátního regulačního orgánu nebo jeho zástupci mohli být v průběhu funkčního období odvoláni pouze tehdy, pokud již nesplňují podmínky nezbytné pro výkon svých povinností, jež byly stanoveny vnitrostátními právními předpisy před jejich jmenováním.
- **Závěr:** S ohledem na [možné politické tlaky](#) a především na rozšíření kompetencí **je potřeba nezávislost ČTÚ posílit**. Nahrazení kolektivního orgánu předsedou takovým posílením rozhodně není. Požadujeme tedy materiál upravit tak, aby zahrnoval alespoň některé pojistky politické nezávislosti, jako jsou rozdělení procesu jmenování na více ústavních činitelů (vláda-senát, vláda-prezident), povinnost transparentních výběrových řízení do funkcí a zpřísnění podmínek odvolání.